

2009-04-09

PERSCOMMUNIQUÉ

Jobcreatie en jobdestructie in België

door Pierrette Heuse en Yves Saks

NBB Working Paper No 162 - Research Series

Gezien de ruimere toegang tot gedetailleerde micro-economische gegevens in vele landen, is het aantal papers inzake de stromen van banen en werknemers, gebaseerd op de door Davis, Haltiwanger en Schuh (1996) ontwikkelde methodologie, de afgelopen jaren toegenomen. Alle studies hebben aangetoond dat werkgelegenheidscreatie en -vernietiging, alsook het in dienst nemen en het ontslaan van werknemers tegelijk plaatsvinden, en dit in een veel hoger tempo dan het verloop van de werkgelegenheid in de economie.

Deze paper levert een bijdrage aan de bestaande literatuur door het onderzoek van het gedrag van in België actieve bedrijven tijdens de periode van 1998 tot 2006, die zowel opgaande als neergaande conjunctuurfases omvat. Tevens wordt, naast met de goed gedocumenteerde heterogeniteit van de bedrijven, nauwer rekening gehouden met die van de werknemers. Deze paper gaat nader in op de nettowijzigingen inzake werkgelegenheid op bedrijfsniveau (banenstromen) en niet op de veel talrijkere indienstneming, ontslagen en ontslagnemingen (stromen van werknemers). De longitudinale gegevensreeks die werd gehanteerd om de verschillende gedragingen van de bedrijven te beschouwen, is afkomstig van informatie uit de sociale balans die de in België actieve bedrijven elk jaar moeten neerleggen bij de Balanscentrale van de Nationale Bank van België. Het onderzoeksdomein is zeer ruim, aangezien alle industrietakken en commerciële diensten (NACE C tot K) erin zijn opgenomen.

De jobcreatiegraad bedroeg van 1998 tot 2006 gemiddeld 8,8 pct., terwijl de jobdestructiegraad over diezelfde periode uitkwam op 7,2 pct. Bijgevolg liggen die percentages vijf- tot zesmaal hoger dan de nettowerkgelegenheidsgroei welke tijdens die periode werd opgetekend, nl. 1,6 pct. De gemiddelde jobreallocatiegraad (16 pct.) ligt dicht in de buurt van het cijfer uit een eerdere Belgische studie met betrekking tot de jaren 1978 tot 1985, wat aantoont dat er op de Belgische arbeidsmarkt op geaggregeerd niveau geen verslechtering heeft plaatsgevonden in termen van jobmobiliteit. De jobreallocatiegraad blijkt licht procyclisch te zijn, wat zou kunnen wijzen op een relatief rigide arbeidsmarkt. Er dient evenwel te worden opgemerkt dat de ontwikkelingen van de uitzendarbeid en van de tijdelijke werkloosheid met de beschikbare gegevens niet in aanmerking konden worden genomen.

De paper bevestigt eerdere bevindingen dat de arbeidsstromen gedomineerd worden door de gevestigde bedrijven, maar de banencreatie bij startende ondernemingen en de banenvernietiging bij uittrekkende ondernemingen zijn niet te verwaarlozen. Het onderzoek bevestigt ook dat de stabiliteit van de werkgelegenheid vrij hoog ligt: er is een hoge mate van persistentie voor nieuw geschapen banen en voor vernietigde jobs. Uit de cohortanalyse blijkt dat de ontwikkeling van een bedrijf beïnvloed wordt door het conjuncturele klimaat op het moment van de oprichting.

Deze paper toont aan dat de jobreallocatiegraad grote verschillen vertoont naar bedrijfsgrootte en naar branche en dat werkgelegenheidsverschuivingen tussen verschillende bedrijfstakken maar een klein gedeelte uitmaken van het totale jobreallocatie-excedent. Net als vergelijkbare studies voor andere landen, wijzen de bevindingen voor België erop dat het reallocatie-excedent niet in de eerste plaats toe te schrijven is aan sectorale schokken, maar veeleer het gevolg is van ondernemings specifieke schokken. De bedrijfsspecialisatie biedt ten dele een verklaring voor de verschillen in jobreallocatiegraad tussen de gewesten in België. In Brussel actieve uniregionale bedrijven laten een hogere jobcreatie- en jobdestructiegraad optekenen dan in Vlaanderen en Wallonië gevestigde bedrijven, die een vrij gelijkaardige activiteitsstructuur vertonen en waar de banencreatie en -vernietiging vergelijkbaar is.

Aan de hand van gegevens uit de sociale balans kunnen de arbeidsstromen worden opgesplitst naargelang ze betrekking hebben op arbeiders of bedienden, een onderscheid dat grote verschillen oplevert in termen van arbeidsrecht en sociale regelgeving. De gegevens tonen aan dat de banenstromen in de verwerkende nijverheid variëren naar statuut: voor arbeiders werden niet alleen minder banen gecreëerd, maar er werden er ook meer vernietigd. Wat het soort arbeidsovereenkomst betreft, kon worden opgemerkt dat, zoals verwacht, de jobcreatie en -destructiegraad veel hoger lag voor arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur dan voor overeenkomsten van onbepaalde duur.